

A KOHÓ- ÉS GÉPIPARI MŰSZAKI KÖNYVTÁRI HÁLÓZAT HELYZETE ÉS FEJLESZTÉSÉNEK NÉHÁNY KÉRDÉSE

Bauer József

KG-INFORMATIK

A kohó- és gépipari műszaki könyvtári hálózat mintegy 200 könyvtárból áll. 1974-ben a statisztikai adatszolgáltatásban 198 könyvtárat regisztráltunk, az 1978. évi statisztikai adatgyűjtés viszont már 207 könyvtárat mutatott ki. A statisztikai vibrálás több dolgot bizonyít: egyrészt azt, hogy a műszaki könyvtárak a vállalat-szervezési sakktablán hol világos, hol sötét kockába kerülnek (azaz hol feltűnnek, hol eltűnnek), s ennek még csak lépési szabályai sincsenek; másrészt pedig azt, hogy maguk a könyvtárak sem veszik elég komolyan az adatszolgáltatást, mert nem hiszik, hogy — a hálózati központ kivül — valamilyen szerv is érdeklődne helyzetük iránt, és intézkedéseket tenne érdekükben. A fentiek illusztrálásaként csak két tényt említenénk:

1. 1974-ig a mezőgazdasági vállalatok könyvtárai a kohó- és gépipari hálózatba tartoztak, 1974–1977 között már a mezőgazdasági és élelmiszeripari hálózatba, azután ismét a kohó- és gépipari hálózatba úgy, hogy közben a gyárak — s velük együtt a könyvtárak — megszorodtak.

2. A következő években több vállalat megszűnt; gyáregységek elnyelődtek, más gyárakhoz (pl. Budapesti Mezőgazdasági Gépgyár, Mosonmagyaróvári Mezőgazdasági Gépgyár) kerültek át. A vállalatok gyártmányprofilja is átalakult eközben. Így azután még egy-egy alágazaton belül is sokszor nehéz az összehasonlítás.

Éppen a felsorolt nehézségek miatt s a könnyebb összehasonlíthatóság érdekében is, a továbbiakban mindig a 200 könyvtárból álló „törzsszel” számolunk, s az alágazaton belüli helyzetet is statikusnak vesszük. Természetesen a jelenlegi és a még várhatóan bekövetkező változások az ipar szervezetében, ezen belül a kohó- és gépipari ágazatokban, a könyvtári-tájékoztatási helyzetben is változásokat okozhatnak. Ezt a könyvtári mozgást előre tervezni lényegében csak úgy lehetséges,

ha a hálózat könyvtárainak fejlesztésénél a fejlesztési elveket meghatározzuk.

A 200 könyvtárnak egyenlő mértékű, dinamikájú fejlesztése nem lenne sem célszerű, sem ésszerű, sem reális. Már csak azért sem, mert e könyvtárak nem egyenlően fejlődő alágazatokhoz és vállalatokhoz tartoznak. Ezért könyvtáraink között egyaránt akadnak éppen csak könyvtárnak nevezett, néhány száz egységből álló könyvgyűjtemények, valamint több tízezres állományú, széles dokumentumspektrumot gyűjtő és többféle tájékoztatást nyújtó komoly bibliotékák. Azután vannak olyan műszaki könyvtárak, amelyek egy-egy könyvtáros ügyszeretetére, szorgalmára, tudására építik hatékony munkájukat, meg olyanok is, amelyek több dolgozóval sem nyújtják a megkívánt, elvárható teljesítményt. Technikai eszközökkel úgy-ahogy ellátott könyvtárak mellett nem ritka még a városi telefonnal és írógéppel sem rendelkező könyvtári szolgáltató hely.

Bár a felsoroltak már sok mindent jeleznek, de egy-egy könyvtár helyzetében a leglényegesebb mégis az, hogy milyen információ- és dokumentumszolgáltatási igény nyilvánul meg iránta. Ez sokszor nem egyezik meg az adottságokkal és lehetőségekkel.

Ha úgy tesszük fel a kérdést, hogy melyek a leginkább információigényes *szakterületek* a kohó- és gépiparon belül, tulajdonképpen nem nehéz a válasz: az elektronika és az elektronika eredményeit alkalmazó híradástechnika, távközlés, számítástechnika, adatrögzítés, adatátvitel, műszer- és készülékgyártás, irányítás- és vezérléstechnika stb.

Ha viszont azt a kérdést tesszük fel, hogy melyek a leginkább információigényes *munkaterületek*, akkor egy más metszetű választ kapunk, hiszen itt mindenki azonnal a szellemi alkotás munkaterületére, tehát az új eredmények létrehozásán fáradozó kutató, fejlesztő, tervező, szervező és irányító munkára gondol.

Amikor mi a kohó- és gépipari műszaki könyvtári hálózat fejlesztésében bizonyos szelektivitásra törekszünk, az első révén tovább-hangsúlyozott második szempont gyakorlati érvényesülését, azaz a *kutató-, tervező-, fejlesztő intézetek könyvtárainak a fejlesztését tartjuk a legfontosabbnak.*

Az intézeti szférán kívül — az ott folyó fejlesztés és előállított gyártmányválaszték stb. következtében — több *nagyvállalat* munkája is meglehetősen információ-igényes. Az ilyen vállalatok esetenként saját kutató-fejlesztő intézettel, részleggel is rendelkeznek. Ezért a hálózat könyvtárainak fejlesztése szempontjából e vállalatok központi műszaki könyvtárai ugyancsak kiemelten jönnek számításba.

A *középvállalatok* könyvtárainak (ezen belül különösen e könyvtárak személyzetének) fejlesztését illetően ahhoz kell igazodni, hogy mennyire egyedi egy-egy vállalat termelése. Minél inkább fejlesztést igénylő gyártás folyik benne, annál fontosabbá válik könyvtárának állapota, teljesítőképessége. S minthogy az igény és a lehetőség ezeknél a vállalatoknál nagyjából összhangban van, optimális lehet könyvtáraik munkája és fejlesztése is.

A *kisvállalatok* könyvtárainak fejlesztésében nagyjából ugyanezt a szempontot kell érvényesíteni. Amennyiben azonban valamely kisvállalatnál önálló műszaki könyvtár fenntartására nincs mód vagy lehetőség, közös fenntartású műszaki—szakszervezeti könyvtár létrehozása és működtetése lehet a cél. Amennyiben valamilyen okból még erre sincs lehetőség (pl. csak összeszereléssel foglalkozó kis- vagy szolgáltató vállalatnál), akkor a vállalati kulturális alapról adott hozzájárulással (50 Ft/fő értékben) a településen belül más könyvtárat lenne célszerű felkérni, illetve megbízni a vállalati dolgozók szak- és szépirodalmi szükségletének kielégítésére.

A könyvtárak fejlesztésében jelenleg az alábbiak a legfontosabbak:

- az együttműködés erősítése más könyvtárakkal és társadalmi szervekkel;
- a könyvtári technológia felfejlesztése a kor és a szükségletek színvonalára;
- a könyvtárak elhelyezésének, berendezésének, technikai eszközeinek korszerűsítése;
- a személyi ellátottság javítása és a könyvtárosok képzettségének emelése.

A hálózat „statisztikai rétegfelvételei” tulajdonképpen megfelelnek az imént ismertetett fejlesztési hangsúlyoknak, azaz a szelektív fejlesztés követelményeinek, legalábbis ami az alapvető mutatókat illeti. Az más kérdés, hogy mindez inkább csak irányzatszerűen érvényesül, ám ezzel kapcsolatos megjegyzéseinket beszámolónk további részeiben mondjuk el.

Az ezután következő fejezetek táblázatait és elemzéseit 4 kategória adataival operálnak majd:

- a hálózat összesen;

- a kutató és fejlesztő intézetek könyvtárai (K+FIK);
- a nagyvállalatok központi műszaki könyvtárai (KMK);
- az előző két csoport összesítve (K+FIK + KMK).

A táblázatok az 1974. és 1978. évi statisztikai adatgyűjtés alapján készültek; az elemzések figyelembe veszik az azóta megfigyelhető fejlődési irányzatokat is.

A kiemelten kezelendő két könyvtárkategória a 200 kohó- és gépipari könyvtárnak nagyjából-egészéből az egyhatodát teszi ki [1]. A 22 kutató, tervező és fejlesztő intézet [2] és a 10 nagyvállalat könyvtára, illetve központi könyvtára azonban csak a számát tekintve „törpe minoritás” [3]; állományát, gyarapodását, ráfordításait és forgalmát tekintve korántsem az. Ellenkezőleg: ezek a könyvtárak számarányukat messze meghaladó szerepet játszanak a kohó- és gépipar szakkönyvtári és információs ellátásában.

Az állomány

Ha az 1. táblázatot közelebbről vizsgáljuk, azt látjuk, hogy a két kiemelt könyvtárcsoport a hálózat összes állományának 1974-ben mintegy 43%-át, 1978-ban pedig 40%-át tette ki.

Ami a *könyvállomány*ot illeti, az 1974-ben kimutatott 1 892 135 könyvtári egységből 1 117 397 volt a könyv, 1978-ban a 2 172 832-ből 1 335 453. Ez mindkét esetben az állománynak nagyjából 59%-a.

A hálózat *folyóiratállománya* 1974-ben 187 765 kötetet, 1978-ban 205 702 kötetet tett ki. 1974-ben a kutató—fejlesztő intézetek a teljes folyóiratállománynak több mint egyharmadával (54 916 kötet), a központi műszaki könyvtárak pedig majdnem egyharmadával (52 281 kötet) rendelkeztek, együttesen tehát az állomány kétharmada (107 197 kötet) volt a birtokukban. 1978-ra a kutató—fejlesztő intézetek egyharmados részesedése csaknem változatlanul fennmaradt, illetve valamelyest javult is (66 279 kötet), a központi műszaki könyvtárak részesedése viszont egyötödre csökkent. A két kiemelt könyvtárcsoport folyóiratállománya a mennyiség tekintetében négy év alatt szinte nem változott (107 197, illetve 107 600 kötet), a kétharmados hálózati részesedéséből azonban mindössze 52%-os lett.

E számadatok vizsgálata során két érdekes dolgot lehet megfigyelni. Az egyik az, hogy a kutató—fejlesztő intézetek folyóiratállománya négy év alatt 11 363 kötetrel nőtt, a központi műszaki könyvtárak folyóiratállományában 10 900 kötetes csökkenés következett be. Mi lehet az ellentétes fejlődés oka?

Az első tény cáfolni látszik a folyóiratok cikkeinek felezési idejéről szóló elméleteket. A második viszont ezzel homlokegyenest ellentétben, mintha még szilárdabban támasztaná alá őket. Ha az elsőnek hiszünk, azt kell

1. táblázat

A hálózat állománya

	Hálózat összesen		Kutató és fejlesztő intézetek könyvtárai (K+FIK)		Központi műszaki könyvtárak (KMK)		K+FIK + KMK	
	1974	1978	1974	1978	1974	1978	1974	1978
Könyv	1 117 397	1 335 453	185 644	189 457	254 166	287 795	439 760	477 252
Folyóirat	187 765	205 702	54 916	66 279	52 281	41 381	107 197	107 660
Fordítás	275 984	331 806	39 455	45 409	69 630	92 675	109 085	138 084
Egyéb	310 989	299 871	111 534	104 729	51 952	46 321	163 486	151 050
Összesen	1 892 135	2 172 832	391 549	405 874	427 979	468 172	819 528	874 046

mondani, hogy a szakemberek egyre inkább a régebbi folyóiratokra támaszkodnak az újak mellett. Ha a másodikat fogadjuk el, akkor hiánytalanul igaz a felezési idő, és ténylegesen nincs is szükség a régebbi folyóiratokra.

A valóság azonban sokkal összetettebben egyszerű. A kutató–fejlesztő szakember nem csupán arra használja a szakirodalmat, a folyóiratokat, hogy a kitűzött célt, a feladat megoldását, a kívánt eredményt elérje, hanem arra is, hogy szakirodalommal – hivatkozásokkal, idézetekkel, bibliográfiával stb. – dokumentálja az anyagismeretét, saját eredményének az eddigiektől való eltérését, különbözőségét, a kérdés megoldásának különféle módszereit, állomásait. És ezért az előtörténetért van szüksége a régebbi folyóirat évfolyamokra is. Ehhez hozzátehetjük még azt a megfigyelést, hogy a fejlődés spirálisában bizonyos pontokat újból érint a mozgás, hogy azután e pontokról magasabbra emelkedjék. Gondolunk itt a híradástechnikában a detektorra és a tranzisztorra, a kohászatban a konverteres eljárásokra stb., amelyek ötven vagy száz év előtti megfigyeléseket, gondolatokat fejlesztettek tovább. Erre vezethető vissza a K+F intézetek könyvtáraiban a folyóiratállomány felhalmozódása.

Ezzel szemben a központi műszaki könyvtárak használói – lévén többségük gyakorlati szakember – inkább a friss folyóiratokat keresik, ezért ezek a könyvtárak viszonylag rövidebb ideig őrzik meg folyóirataikat. Ebbéli buzgalmukat a raktári terek szűkössége is fokozza.

1974-ben a hálózat állományának mintegy 10%-a volt folyóirat, 1978-ban viszont már csak 9,4%. A kutató–fejlesztő intézetek könyvtáraiban ez az arány 1974-ben 27%, a központi műszaki könyvtárakban 12% volt. 1978-ra amott 16,3%-ra, emitt 8,9%-ra esett vissza.

A folyóiratok állományi súlya tehát fokozatosan csökken. Ennek több oka lehetséges: a krónikus raktári helyhiány, a külföldi folyóiratok árnövekedése miatt a

megrendelt folyóiratok számának csökkenése, a magyar nyelvű anyag (fordítás, tömörítvény stb.) nagyobb mérvű felhasználása, egyes idegen nyelvek ismeretének hiánya az adott helyen, a felhasználók információ-igénytelensége (néhány megszokott lap használata), végül a képzetesebb, idegen nyelvet tudó dolgozók fluktuációja. Ezek az okok külön-külön és együttesen is hathattak.

A fordítások hálózati összállománya 1974-ben 275 984 db volt. Ebből a kutató–fejlesztő intézetek 14,3%-kal részesedtek, a központi műszaki könyvtárak 25,2%-kal. E két könyvtárcsoport együttes fordításállománya ekkor 109 085 darabot tett ki, a hálózat összes fordításállományának 39,5%-át. 1978-ra a hálózatban 331 806 db-ra nőtt a fordítások száma, amiből 13,5% található a kutató–fejlesztő intézetekben, 27,8% a központi műszaki könyvtárakban. E két könyvtárcsoport a hálózati fordításállomány 41,3%-át birtokolja.

Kétségtelen, hogy a központi műszaki könyvtárak olvasói között kevesebb az idegen nyelvet tudó szakember, ami teljes mértékben megmagyarázza, miért ennyire fontos és népszerű itt a fordítás. Egyébként a két kiemelt könyvtárcsoport állományában a különböző normatív dokumentumok (szabvány, irányelv stb.), valamint az export növeléséhez szükséges „honismereti” dokumentumok súlyának fokozódása is megfigyelhető.

Az egyéb dokumentumokhoz a prospektusok, katalógusok, preprintek, disszertációk, útijelentések, szabványok, szabadalmak, térképek, különböző hangzó és audio-vizuális dokumentumok tartoznak. 310 989 egységnyi jelenlétük 1974-ben az állomány 16,4%-át reprezentálta. Ebből több mint 50% volt a kutató–fejlesztő intézetek könyvtáraiban és a központi műszaki könyvtárakban, összesen 163 486 egység. Az arányok lényegében az 1978. évi adatszolgáltatás szerint sem változtak lényegesen. Az észrevehető, hogy az egyéb dokumentumok száma e négy év alatt több mint 10 ezer egységgel csökkent.

A gyarapodás mértéke

	Hálózat összesen		K+FIK		KMK		K+FIK + KMK	
	1974	1978	1974	1978	1974	1978	1974	1978
Könyv	62 731	68 759	8 691	5 878	12 795	15 387	21 486	21 265
Folyóirat	17 952	20 978	4 214	4 432	2 473	2 279	6 687	6 711
Fordítás	20 862	26 483	2 334	6 339	4 885	6 158	7 219	12 491
Egyéb	43 680	31 132	14 295	8 487	6 449	3 434	20 747	11 921
Összesen	145 225	147 352	29 534	25 136	26 602	27 258	56 136	52 394

2. A gyarapodás

A vizsgált időpontok között a gyarapodás mértéke (2. táblázat) igen jelentős volt, amiből az említett két könyvtár csoports 1974-ben 38,5%-kal, 1978-ban majdnem 37%-kal részesedett. A K+F intézetek 1974-ben 20%-ot, 1978-ban 17%-ot „vittek el” a gyarapodásból. A központi műszaki könyvtárak gyarapodása lényegében stagnált 18,3, illetve 18,5%-kal. A két könyvtár csoports együttesen a hálózat gyarapodásának mindkét évben több mint egyharmadát mondhatta a magáénak.

3. Gyarapítási keret

A gyarapítás volumenének évi 1%-os növelése 1974–1978 között a ráfordítás 51%-os emelkedésével volt elérhető. Ez évi átlagban 12,5%-os keretnövekedés. Az infláció rátája egyre növekvő. 1974-ben a hálózat összes gyarapítási kiadásainak 46%-át a kutató–fejlesztő intézetek könyvtárai, 26%-át a központi műszaki könyvtárak viselték. A két könyvtár csoports együtt tehát a ráfordítások 72%-át adta ki. 1978-ban a hálózati gyarapítási keretösszezből a kutató–fejlesztő intézetek könyvtárai 24%-kal, a központi műszaki könyvtárak mintegy 26%-kal, együttesen mintegy 50%-kal részesedtek.

A gyarapodási keret összegeit a 3. táblázat mutatja.

3. táblázat

A gyarapodási keret forintösszegei

	1974	1978
Hálózat összesen	37 444 030	56 838 770
K+FIK	16 987 229	13 478 114
KMK	9 957 292	14 964 612
K+FIK + KMK	26 944 521	28 442 726

4. Forgalmi adatok

A forgalmi adatok (4. táblázat) nem teljesen objektívek, mert ritkán támaszkodnak folyamatos nyilvántartásokra.

Az olvasólétszám valamelyest növekedett, ugyanakkor a dokumentumforgalom valamelyest csökkent. Az olvasólétszám jelentősen nőtt a kutató–fejlesztő intézetekben, a forgalom csökkenése mellett. Ez az olvasás minőségi fejlődését jelzi. Ugyanakkor a központi műszaki könyvtárak olvasólétszáma és dokumentumforgalma is csökkent. Ez összefügg a nagyvállalatok létszámának csökkenésével, továbbá a központi műszaki könyvtárak gyengébb anyagi ellátásával is. A két könyvtár csoports az összes olvasó 40%-át, a forgalom majdnem felét adta 1978-ban.

4. táblázat

Forgalmi adatok

	1974		1978	
	Olvasók	Forgalom	Olvasók	Forgalom
Hálózat összesen	73 163	845 275	88 747	790 208
K+FIK	5 188	212 585	9 914	207 447
KMK	24 554	213 103	17 535	157 918
K+FIK + KMK	29 742	425 688	27 449	365 365

A modern könyvtárak kvalitását, hatékonyságát nem annyira a kölcsönzött, használt dokumentumok számával, mint inkább a szolgáltatások sokféleségével, minőségével, az adott információk relevanciájával lehet mérni. Így a helybenolvasási lehetőséggel, a tájékoztató és bibliográfiai tevékenységgel, a referenciák minőségével, a számítógépes szolgáltatások lehetőségével, a fordításslal, a másolatszolgáltatással s azzal, hogy a dokumentumok szolgáltatásának és a tájékoztatásnak nemcsak a saját állomány a bázisa. Ezt a statisztikai adatok azonban nem mutatják ki.

5. táblázat

A könyvtárosok száma és szakképzettsége

	Összes könyvtáros		Alapfokú szakképzettségű		Középfokú szakképzettségű		Felsőfokú szakképzettségű		Szakképzetlen	
	1974	1978	1974	1978	1974	1978	1974	1978	1974	1978
Hálózat összesen	371	362	92	119	102	98	41	40	136	105
	80*	88*	20*	25*	1*			3*	59*	60*
K+FIK	95	76	19	17	23	30	28	22	25	7
KMK	77	67	15	18	23	27	10	6	20	16
	2*	2*							2*	2*
K+FIK + KMK	172	143	34	35	46	57	38	28	54	23
	2*	2*							2*	2*

* A felette álló számból nem főfoglalkozású.

5. A könyvtárosok száma és szakképzettsége

A könyvtárak munkájának – s ezzel a hálózat tevékenységének – fejlesztésénél elsősorban a könyvtárosokra lehet építeni. Ezért nem mindegy, hogy az adott feladatok elvégzésére mennyi, milyen elkötelezettségű és könyvtárosi szakképzettségű könyvtáros áll a rendelkezésre (5. táblázat). Ma sokféle érdeklődésű, szakképzettségű és széles látókörű műszaki könyvtárosokra van szükség [4, 5].

A hálózat 200 könyvtárában 1974-ben 371 könyvtáros dolgozott, de csak 291 főfoglalkozású. A kutató–fejlesztő intézetekben ugyanakkor 95 főfoglalkozású könyvtárost foglalkoztattak. Ebből 51-nek volt közép- vagy felsőfokú szakképzettsége. Alapfokú szakképzettséggel 19, szakképzettség nélkül 25 könyvtáros tevékenykedett. További részletezés nélkül is látható, hogy 118 szakképzett könyvtáros volt e két könyvtárscsoportban, és mindössze 2 nem főfoglalkozású. 1978-ban a 143-ból 102 volt képzett könyvtáros, és csak 23 szakképzetlen.

E két könyvtárscsoportban volt 1974-ben a főfoglalkozásúak 45,8%-a, a középfokú szakképzettségűek 45%-a és a felsőfokúak 92%-a, 1978-ban pedig a főfoglalkozásúak 52%-a, a középfokú szakképzettségűek 58,1%-a, a felsőfokúak 70%-a.

Irodalom

1. HITES Zsuzsanna: A kohó- és gépipari műszaki könyvtári hálózat helyzete az 1974–1978. évi könyvtári statisztikai adatszolgáltatás tükrében. Tanulmány. Kézirat. Bp. KG–INFORMATIK, 1980. 30 p.

2. ALKONYI István: A kohó- és gépipari kutató-, fejlesztő intézetek szakkönyvtárainak fejlődése az 1974. és 1978. évi statisztikai adatszolgáltatás tükrében. Tanulmány. Kézirat. Bp. KG–INFORMATIK, 1979. 30 p. 3 mell.
3. DOBOS László: Nagyvállalatok központi műszaki könyvtárainak fejlődése az 1974–1978. évi statisztikai adatszolgáltatás tükrében. Tanulmány. Kézirat. Bp. KG–INFORMATIK, 1979. 30 p.
4. BAUER József: A könyvtáros, műszaki könyvtáros személyisége. = Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 27. köt. 7–8. sz. 1980. p. 304–307.
5. BAUER József: A műszaki könyvtárak rangsorolásának kérdései a kohó- és gépipari műszaki könyvtárak továbbfejlesztése érdekében. Tanulmány. Kézirat. Bp. KG–INFORMATIK, 1978. 38 p.

BAUER József: A kohó- és gépipari műszaki könyvtári hálózat helyzete és fejlesztésének néhány kérdése

A beszámoló az 1974. és 1978. évi statisztikai adatszolgáltatás és az azóta érvényesülő irányzatok tükrében vizsgálja meg a kohó- és gépipari könyvtárainak helyzetét, illetve kijelöli a K+F intézeti szakkönyvtárak és nagyvállalati központi műszaki könyvtárak fejlesztésének súlypontjait.

* * *

BAUER, J.: Present status and future development of the special library network for the metallurgical and machine industry

Based upon statistical data for the years 1974 and 1978 and the ruling trends observed since then, the article analyzes the present status of the special libraries in the field of metallurgy and machine industry and outlines the areas for their development in R & D institutes and large companies.

* * *

БАУЕР, Й.: Состояние и некоторые вопросы дальнейшего развития библиотечной сети металлургии и машиностроения

В статье исследуются состояние и отмечаются основные вопросы дальнейшего развития технических библиотек научно-исследовательских институтов и промышленных предприятий металлургической и машиностроительной промышленности на фоне статистических данных за 1974 и 1978 годы и наблюдаемых тенденций.

* * *

BAUER, J.: Einige Fragen des Standes und der Entwicklung des technischen Bibliotheksnetzes der ungarischen Hütten- und Maschinenbauindustrie

Im Spiegel der statistischen Datenerhebungen in 1974 und 1978 und der seitdem zur Geltung gekommenen Tendenzen wird der Stand der technischen Bibliotheken der ungarischen Hütten- und Maschinenbauindustrie untersucht und sodann werden die Schwerpunkte der Forschung und Entwicklung der technischen Fachbibliotheken bei Forschungsinstituten und bei Grossunternehmen vorgezeichnet.

* * *

MEGJELENT

Számítógépes szakirodalmi szolgáltatások

ROBOZ PÉTER

**Profilszerkesztési alapismeretek
Szolgáltatás az INSPEC adatbázisból**

HARASZTHY ÉVA

Input-előállítás az INIS adatbázisba

Bp. OMIKK-ÉTK, 1982. (TMI 5. sz.)

Napjaink tudományos és műszaki információrengetegében elképzelhetetlen a tájékozódás számítógépek segítségével nélkül. A szakkönyvtár legújabb kiadványa a számítógépes információkeresés és információszolgáltatás folyamatával, módszereivel és eddig kevésbé használt lehetőségeivel ismerteti meg. Tárgyalja, profilszerkesztési alapismeretek keretében, a profilszerkesztő feladatait az információterjesztésben, valamint néhány példán keresztül az adatbázis gyűjtőkörét és hasznosítását.

A kiadvány terjedelme 66 oldal, ára 16,50 Ft.

Megrendelhető az OMIKK Értékesítési osztályától (1428 Budapest, Pf. 12.).

JÁNSZKY LAJOS

A könyvtárak és az információs intézmények feladatai és szervezete

Bp. OMIKK-ÉTK, 1982. (TMI 6. sz.)

A tudományos műszaki fejlődés legújabb eredményeinek jelentős része a szakirodalomban kerül közlésre. E kiadvány célja a szakirodalmat gyűjtő és az abból tájékoztató könyvtárak és intézmények kialakulásának és feladatainak bemutatása. Tájékoztatót ad a hazai könyvtárosképzés és továbbképzés helyzetéről. Bemutatja a nemzetközi tudományos és műszaki információs rendszert.

A kiadvány terjedelme 43 oldal, ára 12,- Ft.

Megrendelhető az OMIKK Értékesítési osztályától (1428 Budapest, Pf. 12.).